

Құрылтайшының
04 желтоқсан 2022 ж №1
шешімімен
«БЕКІТІЛГЕН»

ДК ҚОСУАҚОВА Ж. Қ.

«КҮНШУАҚ» ЖЕКЕМЕНШІК БӨБЕКЖАЙ-БАҚШАСЫНЫҢ»

Ж А Р Ғ Ы С Ы

Ұйымдық-құқықтық нысаны:	Мектепке дейінгі ұйым
Меншік нысаны:	Жекеменшік
Орналасқан жері:	Қазақстан Республикасы, 130505, Маңғыстау облысы, Түпқараған ауданы, Таушық ауылы, Құлшық Жұбайұлы көшесі, №33 құрылыс

Таушық ауылы 2022 ж.

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Маңғыстау облысының білім басқармасының Түпқараған ауданы, Таушық ауылы, ДК Қосуақова Ж.Қ. «Күншуақ» жекеменшік бөбекжай-бақшасы» жекеменшік нысаны болып табылады.
2. ДК Қосуақова Ж.Қ. «Күншуақ» жекеменшік бөбекжай-бақшасы» 2017 жылдың 02 қазанында құрылды.
3. Балабақша құрылтайшысы дара кәсіпкер Қосуақова Жадыра Қайырғалиқызы болып табылады.
4. Балабақшаның мүлкіне қатысты субъектінің құқығын мемлекеттік коммуналдық меншік құқығын Маңғыстау облысының білім басқармасы жүзеге асырады.
5. Балабақшаны басқаруды жүзеге асыратын орган Маңғыстау облысы білім басқармасының «Түпқараған ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі болып табылады.
6. Балабақшаның атауы: Маңғыстау облысының білім басқармасының Түпқараған ауданы, Таушық ауылы, ДК Қосуақова Ж. Қ. «Күншуақ» жекеменшік бөбекжай-бақшасы».
7. Кәсіпорынның орналасқан жері: 130505, Қазақстан Республикасы, Маңғыстау облысы, Түпқараған ауданы, Таушық ауылы, Құлшық Жұбайұлы көшесі, №33 құрылыс.

2-тарау. Балабақшаның заңдық мәртебесі

8. Балабақшаның заңнамаға сәйкес дербес теңгерімі, банктерде шоттары, ДК Қосуақова Ж.Қ. «Күншуақ» жекеменшік бөбекжай-бақшасы» атауы бар бланкілері, мөрі болады.
9. Қазақстан Республикасының заңдарында сәйкес балабақша құрылтайшысы Қосуақова Жадыра Қайырғалиқызы болып табылады.
10. Балабақша Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес филиалдар мен өкілдіктер құра алады.
11. Балабақшамен жасалатын және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес міндетті түрде мемлекеттік немесе өзге тіркеуге жататын азаматтық-құқықтық мәмілелер, егер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен өзгеше белгіленбесе, тіркелген сәттен бастап жасалған деп есептеледі.

3-тарау. Балабақша қызметінің мәні мен мақсаттары

12. Балабақша қызметінің мәні мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыру болып табылады.
13. Балабақша қызметінің мақсаты мемлекеттік білім беру тапсырысын, мемлекет қаржыландыратын тәрбиеленушілерді тәрбиелеу, оқыту, дамуының бұзылуын түзету және әлеуметтік бейімдеу, дамыту және медициналық бақылау, сондай-ақ қарау, күту және сауықтыру бойынша, оның ішінде бір жастан 1-сыныпқа қабылданғанға дейінгі тәрбиеленушілер үшін инклюзивті білім беруді іске асыру үшін көрсетілетін қызметтер көлемін орындау болып табылады.
14. Балабақша қойылған мақсаттарын іске асыру үшін қызметтің мынадай түрлерін жүзеге асырады:
  1. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің міндетін атқарушының 2016 жылғы 12 тамыздағы № 499 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламаларына сәйкес мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бағдарламаларын іске асырады;
  2. «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабының 1-тармақшасына сәйкес мемлекеттік қызметтер көрсету тәртібін айқындайтын заңға тәуелді нормативтік құқықтық актілерге сәйкес бір жастан бастап 1-сыныпқа қабылдауға дейінгі балаларды қабылдауды жүзеге асырады.
  3. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Оқу ағарту министрінің 2022

жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығына сәйкес 1-қосымша Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты (бұдан әрі - Стандарт), сәйкес білім беру және тәрбие процесін (оның ішінде оқыту мен тәрбиелеудің тілі (тілдері), білім алушылардың, тәрбиеленушілердің сабақ режимі) жүзеге асырады.

Стандарт мынадай талаптарды айқындайды:

- оқыту нәтижелеріне бағдарланған мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мазмұнына;
- білім беру және тәрбие қызметін;
- «Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 20 желтоқсандағы № 557 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарларына
- «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің м.а. 2016 жылғы 12 тамыздағы № 499 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес жүзеге асырады.

Бағдарлама мазмұны

- күтілетін оқыту нәтижелері түрінде ұсынылған мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізуге;
  - мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту және бастауыш білім беру арасындағы оқыту, дамыту және тәрбиелеу міндеттерін ескере отырып, сабақтастық пен үздіксіздік қағидаларын қамтамасыз етуге;
  - бастауыш білім беру ұйымдарында мектеп жасына дейінгі тәрбиеленушілерді оқыту үшін тең бастапқы мүмкіндіктерді жасауға;
  - қимылды, коммуникативтік, танымдық, шығармашылық, әлеуметтік білім, білік және дағдыларын, өз бетінше үйрену дағдыларын соның ішінде ерте жастағы балаларда қалыптастыруға;
  - тәрбие мен оқытудың психологиялық-педагогикалық жағдай жасауға;
  - тәрбиеленушілердің жеке және жас ерекшеліктерін ескере отырып, оқу қызметіне дайындыққа;
  - «Рухани жаңғыру» бағдарламасын іске асыру шеңберінде ұлттық салт-дәстүрлер мен жалпы адамзаттық құндылықтарға негізделген рухани-адамгершілік дағдыларды қалыптастыруға;
  - креативтілікті, коммуникабельдікті, сыни ойлауды және командада жұмыс істей білуді дамытуға бағытталған әлеуметтік-тұлғалық қасиеттерді қалыптастыруға бағытталған.
- Бағдарламаның мазмұны балалардың физикалық және психикалық дамуының жас кезеңдерін ескере отырып, келесі жас топтарында іске асырылады:

- Кіші жас – 2 жастан бастап (кіші топ);
- Мектепке дейінгі жас – 3-6 жас:
- орта жас – 3 жастан бастап (ортаңғы топ);
- ересек жас – 4 жастан бастап (ересек топ);
- мектепалды жас – 5 жастан бастап (мектеп алды тобы, мектеп алды сыныбы).

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын тәрбиеленушілердің игеру мерзімі - 5 жыл.

Тәрбиеленушілердің оқу жүктемесінің ең жоғары көлеміне:

Оқыту қазақ тілінде жүргізілетін балалар үшін апталық оқу жүктемесінің көлемі мынадай:

- кіші топ (2 жастан бастап) – ұзақтығы 10-15 минуттан 9 сағат;
- ортаңғы топ (3 жастан бастап) – ұзақтығы 15-20 минуттан 11 сағат;
- ересек топ (4 жастан бастап) – ұзақтығы 20-25 минуттан 12 сағат;
- мектеп алды тобы, мектеп алды сыныбы (5 жастан бастап) – ұзақтығы 25-30 минуттан - 17 сағат;

Тәрбиеленушілердің дайындық деңгейіне:

Балабақша тәрбиеленушісі Үлгілік оқу бағдарламасында белгіленген әр бір білім саласындағы жас топтары мен ұйымдастырылған оқу қызметі бойынша меңгеруге тиісті білім, білік, дағдылар көлемін және құзыреттіліктерді меңгеруі тиіс.

Тәрбиеленушілердің дайындық деңгейіне қойылатын талаптар тәрбиеленушінің жасына сәйкес оның жетістіктерін мониторингілеу негізінде үлгілік оқу бағдарламасында күтілетін нәтижелер түрінде анықталған:

- **Бірінші деңгей** – бала осы немесе басқа білім мен әрекетті жаңғыртады;
- **Екінші деңгей** – бала белгілі бір білім қорына ие және өзінің әрекетін түсінеді;
- **Үшінші деңгей** – бала өзінің білетіні мен қолынан келетінін қолданады, білім, білік, дағдыларды дербес және шығармашылық пен қолданады.

Балабақша түлегі келесідей сапаларды меңгеруі тиіс:

- Дене бітімі дамыған;
- Білуге құмар;
- Өзіне сенімді және белсенді;
- Эмоционалды елгезек;
- Әлеуметтік дағдыларды және ересектер мен құрдастарымен өзара қарым-қатынас жасаудың, өз бетінше үйренудің дағдылары мен әдістерін меңгерген;
- өзі, отбасы, қоғам (жақын әлеумет), мемлекет (ел), әлем және табиғат жөнінде алғашқы түсініктері бар;
- орта білім беру ұйымында оқуға қажетті біліктер мен дағдыларды игерген.

Оқыту мерзіміне:

- Кіші жас – 2 жастан бастап (кіші топ);
- Мектепке дейінгі жас – 3-6 жас:
- орта жас – 3 жастан бастап (ортаңғы топ);
- ересек жас – 4 жастан бастап (ересек топ);
- мектеп алды жас – 5 жастан бастап (мектеп алды тобы).

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын меңгеру мерзімі – 5 жыл.

Білім беру процесінің қатысушылары балалар, ата-аналар немесе заңды өкілдер, педагогтер болып табылады. Балабақшаның негізгі құрылымдық бірлігі топ болып табылады. Топтар жас ерекшелігі бір немесе жас ерекшелігі әр түрлі қағидаты бойынша жасақталады.

Балабақша топтарының толымдылығы «Мектепке дейінгі ұйымдарға және сәбилер үйлеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2017 жылғы 17 тамыздағы № 615 бұйрығына сәйкес жүзеге асырылады.

Балабақшада ата-аналарының (заңды өкілдерінің) мүдделері ескеріле отырып, ерекше білім беруге қажеттілігі бар тәрбиеленушілерді тәрбиелеу мен оқыту төмендегідей қарастырылған: Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы, оның ішінде қысқартылған немесе жеке оқу бағдарламасы бойынша жас топтарында (үш тәрбиеленушіден артық емес);

тәрбие мен оқытудың арнайы оқу бағдарламасы бойынша бұзылыс түрлері негізіндегі арнайы топтарда.

Топта ерекше білім беруге қажеттілігі бар тәрбиеленушілер болған жағдайда топтарды жинақтау осындай бір тәрбиеленушіге тәрбиеленушілердің жалпы санын үшке кеміту есебінен жүзеге асырылады. Балабақша бес күндік жұмыс аптасы бойынша толық болу режимінде (10,5 сағат) жұмыс істейді. Демалыс күндері: сенбі, жексенбі және мереке күндері. Жұмыс уақыты: сағат 8.00-ден 18.30-ға дейін. Балабақша өз қызметін мынадай кезеңдер бойынша ұйымдастырады:

- 1 қыркүйек пен 31 мамыр аралығында – оқу жылы («Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрі міндетін атқарушының 2016 жылғы 12 тамыздағы № 499 бұйрығымен бекітілген бағдарламаның мазмұнын меңгеру кезеңі);
- 1 маусым мен 31 тамыз аралығында – жазғы сауықтыру кезеңі; Мектеп жасына жеткен тәрбиеленушілерді Балабақшадан босату жыл сайын 1 тамызға дейін жүзеге асырылады; Тәрбиеленушілерді бір жас тобынан басқасына ауыстыру тәрбиеленушінің ағымдағы жылы 1 қыркүйектегі толық жасын ескере отырып,

ағымдағы жылғы 1-31 тамыз аралығында жүзеге асырылады. Мектеп алды даярлық сыныптарындағы оқу процесі ағымдағы жылғы 1 қыркүйек пен келесі жылғы 25 мамыр аралығында жүзеге асырылады. Оқу жылы ішінде каникулдар белгіленеді. Балабақшада тәрбиеленушінің орны:

- Тәрбиеленуші ауырып, денсаулық сақтау, білім беру және өзге де ұйымдарда емделген, сауықтырылған, денсаулығын түзеткен және оңалтылған (көрсетілімі бойынша анықтама және қорытынды ұсынған жағдайда);
  - Тәрбиеленушіні ата-анасының бірі немесе заңды өкілі тәрбиеленушінің жылына 2 айдан артық емес демалысына жазбаша өтініш ұсынған жағдайда;
  - Елді мекенде төтенше жағдай (әлеуметтік, табиғи, техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар) енгізілген кезеңде сақталады; Балабақшадағы тіл саясаты Қазақстан Республикасының Конституциясына және «Тіл туралы» 1997 жылғы 11 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жүзеге асырылады;
  - Балабақшада тәрбие мен оқыту тілі қазақ тілінде, қажет болған жағдайда орыс тілінде жүзеге асырылады;
  - Балабақша білім алушылардың қазақ тілін мемлекеттік тіл ретінде білуін, сондай-ақ мемлекеттік жалпыға міндетті стандартқа сәйкес орыс тілін үйренуін қамтамасыз етуі тиіс;
  - Балабақшаның педагог қызметкерлерінің және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мектеп алды топтарының айлық жалақысын есептеу үшін аптасына нормативтік оқу жүктемесі 24 сағаттан аспайды.
4. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығымен бекітілген Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес тәрбиеленушілерді Балабақшадан шығарады.
- Тәрбиеленушілер Балабақшадан:**
- Балабақша мен тәрбиеленушінің ата-анасының немесе өзге де заңды өкілінің арасындағы шарттың талаптары бұзылған;
  - Тәрбиеленуші бір айдан астам дәлелсіз себеппен және әкімшілікке ескертпей келмеген;
  - Дәрігерлік консультациялық комиссия анықтамасының негізінде тәрбиеленушінің келуіне кедергі болатын медициналық қарсы көрсетілімдер болған жағдайларда шығарылады.
5. «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ақылы қызмет көрсетеді. **Ақылы қызмет көрсету тізбесі мен тәртібі:** Балабақша мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарынан тыс, ақылы қызметтер көрсету туралы шартты жасай отырып, ақылы негізде мынадай:
- Қосымша білім беру бағдарламаларын (балалар және жасөспірімдер шығармашылығын, спорт, мәдениет және өнер саласындағы бейімділіктер мен қызығушылықтарды дамыту, мамандардың біліктілігін арттыру) іске асыру;
  - Білім алушылар, педагогтер мен ересек жұртшылық арасында әр түрлі: спорт жарыстарын, семинарлар, кеңестер, конференциялар, сондай-ақ оқу-әдістемелік әдебиетті әзірлеу мен өткізу жөніндегі іс-шаралар ұйымдастыру және өткізу;
  - музыка аспаптарын пайдалануға беру және Интернет-байланыстың қосымша қызметтерін ұсыну;
  - энергия қондырғылары мен қазандықтар беретін жылу энергиясын жіберу;
  - ғылыми зерттеулерді жүргізу бойынша тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) беруге құқылы;
  - Балабақша жұмыс күндері және демалыс күндері осы Балабақшамен қамтылған және қамтылмаған тәрбиеленушілер үшін білім беру, сауықтыру сипатындағы қосымша ақылы қызметтер көрсетеді. Ақылы қызметтер көрсетуден түскен қаражат мамандарға еңбекақы төлеуге, құралдар сатып алуға, тиісті дамытушы орта құруға бағытталады.

Балабақшада ата-аналардан немесе заңды өкілдерден алынатын ай сайынғы төлемақы мөлшері тәрбиеленушінің жасына қарамас тамақтануға кететін шығынның 100 пайызын құрайды; жергілікті атқарушы органның шешімі бойынша тәрбиеленушілерді тамақтандыруға кететін шығындар жергілікті бюджеттен ішінара немесе толығымен өтеледі;

6. білім алушылармен және (немесе) олардың ата-аналарымен және өзге де заңды өкілдерімен қарым-қатынас жасайды. Балабақша тәрбиеленушісінің, ата-аналары мен қызметкерлерінің қарым-қатынасы білім беру процесіне қатысушылардың өзара сыйластығы және жеке ерекшеліктеріне сәйкес тәрбиеленушіге даму еркіндігін ұсынуды ескере отырып, ынтымақтастық негізде құрылады.

Балабақша мен ата-аналар немесе заңды өкілдер арасындағы өзара қарым-қатынас баланы Балабақшаға қабылдаған кезде indigo.kz сайтымен электронды шартпен реттеледі.

Шартқа сәйкес ата-ана немесе заңды өкіл:

- Балабақша Жарғысы мен шартты сақтауға;
- Баланың тамақтануы үшін ағымдағы айға әр айдың 10-не дейін ақы төлеуге;
- Баланы тәрбиешіге жеке тапсыруға және одан алуға;
- Жақын туысқандарына, сондай-ақ кәмелеттік жасқа толмағандарға баланы Балабақшадан алуды тапсырмауға;
- Баланың болмауы туралы алдын ала Балабақшаны уақытында хабардар етуге;
- Тұмау немесе жұқпалы аурулардың белгілері бар баланы басқа тәрбиеленушілер арасында таратпау үшін Балабақшаға әкелмеуге;
- Балабақшаны себепсіз босатпауға. Бала сырқаттанып қалған жағдайда емдеуші дәрігер берген медициналық анықтама әкелуге, сондай-ақ бала үш күннен астам уақыт болмаған жағдайда Санитарлық ереженің 134-тармағына сәйкес денсаулығы туралы анықтама әкелуге;
- Педагогтерге және қызметкерлерге өздерінің лауазымдық міндеттерін орындауда құрмет көрсетуге;
- тәрбие мен оқытудың барлық мәселелері бойынша Балабақша мен өзара іс-қимыл жасауға;
- баланың денсаулығына және басқа балаларға байланысты өміріне қауіп келтіретін проблемаларды жасырмауға;
- баланы, оның қызығушылықтарын ескере отырып: әдептілікке, төзімділікке және ұлтаралық келісімге;
- баланың қажеттіліктерін ескере отырып, мобильді құрылғыларды қолдануды шектеу мүмкіндіктерін қарастыруға міндетті.

Ата-ана немесе заңды өкіл:

- Балалармен жүргізілетін жұмысты жақсарту бойынша және Балабақшада қосымша қызмет түрлерін ұйымдастыру бойынша ұсыныс жасауға;
  - Балабақшада баланың бейімделу кезеңінде белгілі бар уақыт ішінде екі тараптың келісуімен Балабақшада болуға;
  - Екі тараптың келісімі бойынша баланың тамақтануы үшін төлемді белгіленген мерзімінен 5 (бес) жұмыс күні ішінде кейінге қалдыруға;
  - Балабақша Жарғысының және шарт талаптарының орындалуын талап етуге;
  - алдын ала Балабақшаны 10 (он) күнтізбелік күннен кеш емес уақытта ескертіп, осы шартты бір жақты мерзімінен бұрын бұзуға құқылы;
7. педагогтердің жұмысын ұйымдастырады. Балабақшада штат саны «Мемлекеттік білім беру ұйымдары қызметкерлерінің үлгі штаттарын және педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген адамдар лауазымдарының тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 30 қаңтардағы қаулысымен бекітілген

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдары қызметкерлерінің үлгі штаттарына сәйкес белгіленеді.

Педагогтердің штат бірлігі және тарифтеу Балабақшаның ресми сайтында орналастырылады.

Педагог қызметімен айналысуға педагогикалық немесе тиісті бейіні бойынша өзге де кәсіптік білімі бар және тәрбиеленушілерді тәрбиелеу және оқыту, білім беру қызметін әдістемелік қолдау немесе ұйымдастыру бойынша педагогтің кәсіптік қызметін жүзеге асыратын адам жіберіледі.

Педагог мәртебесі, педагогтің құқықтары, әлеуметтік кепілдіктері және шектеулері, міндеттері мен жауапкершіліктері «Педагог мәртебесі туралы» 2019 жылғы 27 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жүзеге асырылады.

Кәсіптік қызметін жүзеге асыру кезінде педагогтің:

- Тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптары сақталған кезде кәсіптік қызметті ұйымдастырудың тәсілдері мен нысандарын еркін таңдауға;
- Лауазымды адамдар және басқа да тұлғалар тарапынан заңсыз араласудан және кедергі келтіруден қорғалуға;
- Білім алушылар және олардың ата-анасы немесе өзге де заңды өкілдері тарапынан кәсібіне құрметпен қаралуына және тиісінше мінез-құлық көрсетілуіне;
- Кәсіптік қызметін жүзеге асыру үшін ұйымдастырушылық және материалдық-техникалық қамтамасыз етілуге және қажетті жағдайлардың жасалуына;
- ғылыми, зерттеу, шығармашылық, эксперименттік қызметті жүзеге асыруға, педагогикалық практикаға жаңа әдістемелер мен технологияларды енгізуге;
- тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптары сақталған кезде шығармашылық бастамаға, оқыту мен тәрбиелеудің авторлық бағдарламалары мен әдістерін әзірлеуге және қолдануға, оқыту мен тәрбиелеудің жаңа, неғұрлым жетілдірілген әдістерін дамытуға және таратуға;
- білім беру бағдарламасына сәйкес оқыту мен тәрбиелеудің оқу құралдарын, материалдарын және өзге де құралдарын таңдауға;
- білім беру бағдарламаларын, оқу жоспарларын, білім беру қызметінің әдістемелік материалдары мен өзге де құрауыштарын, сондай-ақ оқулықтарды, оқу-әдістемелік кешендер мен оқу құралдарын әзірлеуге қатысуға;
- жұмыс орны бойынша сайланбалы лауазымға сайлануға және оны атқаруға;
- білім беру сапасын жетілдіруге бағытталған, оның ішінде Балабақшаның қызметіне қатысты мәселелерді талқылауға қатысуға;
- Балабақшаны басқарудың алқалы органдарының жұмысына қатысуға;
- бес жылда бір реттен сиретпей біліктілігін арттыруға;
- үздіксіз кәсіптік дамуға және біліктілікті арттыру нысандарын таңдауға;
- біліктілік санатының мерзімінен бұрын берілуіне;

Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жеке педагогикалық қызметке;

Кәсіптік қызметіндегі табыстары үшін көтермеленуге;

«Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес әскери қызметке шақыруды кейінге қалдыруға;

Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен және шарттарда кәсіптік дағдыларын сақтап-тұру және арттыру үшін «Болашақ» халықаралық стипендиясы бойынша тағылымдамадан өтуге;

Өзіне қатысты қабылданатын Балабақша директорының актілеріне, әрекеттеріне және шешімдеріне жоғары тұрған лауазымды адамдарға немесе сотқа шағым жасауға;

Білім алушылар және олардың ата-анасы немесе өзге де заңды өкілдері тарапынан арнамысы мен кадр-қасиетіне құрмет көрсетілуіне құқығы;

Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де құқықтары бар.

Педагогтің міндеттері. Педагог:

- Өз қызметінде тиісті кәсіптік құзыреттерді меңгеруге;
- Оқыту мен тәрбиелеудің педагогикалық қағидаттарын сақтауға, оқыту мен тәрбиелеудің сапасын мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарында көзделген талаптардан төмен емес деңгейде қамтамасыз етуге;
- Өзінің кәсіптік шеберлігін, зерттеу, зияткерлік және шығармашылық деңгейін үздіксіз жетілдіруге, оның ішінде біліктілік санаты деңгейін бес жылда бір реттен сиретпей арттыруға (растауға);
- Педагогикалық әдепті сақтауға;
- Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен міндетті мерзімдік медициналық қарап-тексерулерден өтуге;
- Білім алушылардың және олардың ата-анасының немесе өзге де заңды өкілдерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;
- Балаларды заңға, адамның және азаматтың құқықтарына, бостандықтарына, ата-анасына, үлкендерге, отбасылық, тарихи және мәдени құндылықтарға, мемлекеттік рәміздерге құрмет көрсету, жоғары имандылық, патриоттық, қоршаған ортаға ұқыпты қарау рухында тәрбиелеуге;
- Білім алушылардың өмірлік дағдыларын, құзыреттерін, өздігінен жұмыс істеуін, шығармашылық қабілеттерін дамытуға және салауатты өмір салты мәдениетін қалыптастыруға;
- Балабақша басшылығына өмірлік қиын жағдайда жүрген баланың анықталу фактілері туралы дереу хабарлауға;
- Құқық қорғау органдарына және Балабақша басшылығына қылмыстық не әкімшілік құқық бұзушылық белгілері бар әрекеттерді (әрекетсіздікті) кәмелетке толмағандардың жасауы немесе оларға қатысты жасалуы, оның ішінде Балабақшадан тыс жерде кәсіптік қызметіне байланысты өзіне белгілі болған фактілер туралы дереу хабарлауға;
- Білім алушыларды оқыту және тәрбиелеу мәселелері бойынша ата-анасына немесе өзге де заңды өкілдеріне консультация беруге міндетті.

Педагогтік әдеп жөніндегі кеңес.

Педагогтік әдеп жөніндегі кеңестің қызметі «Педагогикалық әдептің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 11 мамырдағы №190 бұйрығымен бекітілген Педагогикалық әдеп жөніндегі кеңестің жұмысын ұйымдастырудың үлгілік қағидалары негізінде Балабақша айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады;

Педагогтік әдеп жөніндегі кеңестің шешімдері ұсынымдық сипатта болады;

Педагогті тәртіптік жауаптылыққа тарту туралы шешім педагогтік әдеп жөніндегі кеңестің ұсынымы ескеріле отырып, Балабақша директорының бұйрығымен қабылданады;

Педагогтік әдепті сақтау туралы мәселе қаралған кезде педагогтің:

- Қаралып отырған мәселе туралы ақпаратты жазбаша түрде алуға;
- Қаралып отырған мәселе бойынша барлық материалдармен танысуға;
- Өз құқықтары мен заңды мүдделерін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жеке өзі немесе өкілі арқылы заңға қайшы келмейтін барлық тәсілдермен қорғауға;
- Шешімді жазбаша түрде алуға;

- Қабылданған шешімге Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен шағым жасауға құқығы бар;
- Педагогке қатысты талқылаулар және олардың негізінде қабылданған шешімдер оның келісімімен ғана жариялануы мүмкін.

8. Балабақша:

- білім беру процесін ұйымдастыруда қолданылатын нысандардың, әдістердің және құралдардың тәрбиеленушілердің жас, психикалық-физиологиялық ерекшеліктеріне, қабілеттеріне, қызығушылықтары мен қажеттіліктеріне сәйкестігін қамтамасыз етуін;
- Балабақшаның штатына кіретін медициналық қызметкерлер тәрбиеленушілерді ағымдық медициналық бақылауды, иммундау және профилактикалық тексерулерді алғашқы медициналық-санитариялық көмек көрсетудің аумақтық медициналық ұйымдарымен бірлесіп ұйымдастыруды;
- Балабақша директоры бекітетін он күндік ас мәзірін құрастыруды;
- Тәрбиеленушілерді теңгерімді тамақтандыру жас ерекшеліктерін, жұмыс тәртібін, оның жиілігін ескеріп, Қазақстан Республикасы халқының санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге және Жарғыға сәйкес айқындауды;
- Тәрбиеленушілерде соның ішінде теңгерімді дұрыс тамақтану мен табиғи және жаңа піскен өнімдерді тұтынуды насихаттау арқылы тамақтану мәдениетін қалыптастыруды;
- Заңнамада белгіленген мерзімде және тәртіпте білім беру саласындағы уәкілетті органның ақпараттық жүйесімен автоматты түрде ақпараттармен алмасуды және мәліметтерді өзектендіруді;
- білім беру саласындағы уәкілетті органның ақпараттық жүйесімен ақпараттық өзара әрекеттесудің регламентін бекітуді қамтамасыз етеді.
- Отбасы мен баланы әлеуметтік-педагогикалық қолдау мақсатында мектепке дейінгі тәрбие мен және оқытумен қамтылмаған балалардың ата-аналары үшін Балабақшада консультативтік пункт құрылады.

15. Балабақша осы жарғыда бекітілген өз қызметінің мәні мен мақсаттарына сай келмейтін қызметті жүзеге асыруға, сондай-ақ мәмілелер жасауға тыйым салынады.

16. Балабақша қызметінің мақсаттарына қайшы жасалған мәміле, Қазақстан Республикасының шектеулі заңдарында немесе құрылтай құжаттарында не басшының жарғылық құзыретін бұза отырып, жасалған мәміле уәкілетті органының, жергілікті атқарушы органының шешімімен, немесе мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның не прокурордың талабы бойынша жарамсыз деп танылуы мүмкін.

4-тарау. Балабақшаны басқару

17. Құрылтайшы:

1. Балабақшаны құру, қайта ұйымдастыру және тарату туралы шешім қабылдайды;
2. Балабақшаның жарғысын бекітеді, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізеді.

18. Уәкілетті орган:

Балабақшаның бюджетінен қаржыландырылатын қызметінің басым бағыттарын және міндетті жұмыс (қызметтер) көлемін анықтайды;

Балабақшаның даму жоспарларын және оларды орындау жөніндегі есептерін қарайды, келіседі және бекітеді;

Балабақшаның даму жоспарларының орындалуын бақылауды және талдауды жүзеге асырады;

Коммуналдық мүлікті Балабақшаға бекітеді;

Балабақшаның филиалдар мен өкілдіктер құруына келісім береді;

Балабақшаның мүлкін пайдалану туралы, оның ішінде оны кепілге, жалға алуға, өтеусіз пайдалануға және сенімгерлікпен басқаруға беру туралы шешімдер қабылдайды;

Балабақшаның мүлкін пайдалануға және сақтауға бақылауды қамтамасыз етеді;

Балабақша мүлкінің есепке алуды ұйымдастырады, оны тиімді пайдалануды қамтамасыз етеді;

Жыл сайын Балабақшаның еңбекақы төлеу қорының мөлшерін белгілейді;

Осы Жарғымен және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасында жүктелген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

19. Балабақша директоры оның органы болып табылады.

20. Уәкілетті орган Балабақша директорымен еңбек қатынастарын Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес еңбек шартын жасасу арқылы ресімдейді.

21. Балабақша директоры дара басшылық қағидаттарында әрекет етеді және Балабақша қызметінің барлық мәселелерін Заңнамамен және осы Жарғымен айқындалатын өз құзыретіне сәйкес дербес шешеді, егер Заңнамалық актілерімен және осы Жарғымен өзгеше белгіленбесе.

22. Директор:

1. Балабақшаның атынан сенімхатсыз әрекет етеді және оның мүдделерін барлық органдарда білдіреді;

2. Қазақстан Республикасының заңнамасымен бекітілген шектерде Балабақшаның мүлкіне билік етеді;

3. шарттар жасасады және өзге де мәмілелер жасайды;

4. сенімхаттар береді;

5. банктік шоттар ашады;

6. Балабақшаның барлық қызметкерлері үшін міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді;

7. Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес Балабақшаның қызметкерлерін жұмысқа қабылдайды және олармен еңбек шарттарын бұзады, көтермелеу шараларын қолданады және егер Қазақстан Республикасының заңнамасымен және осы Жарғымен өзгеше көзделмесе оларды жазаға тартады.

8. өзінің орынбасарларын қызметке тағайындау және қызметтен босату үшін уәкілетті органға кандидатуралар ұсынады;

9. өзінің орынбасарлары мен Балабақшаның басқа да басшы қызметкерлерінің құзыретін белгілейді;

10. жеке жауаптылықта болады:

қаржы – шаруашылық қызметіне және Балабақша мүлкінің сақталуы үшін;

таза табыстың белгіленген бөлігін уақытылы бюджетке аудармағаны үшін.

11. бағынысты қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу жөніндегі лауазымдық міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес тәртіптік жауаптылықта болады.

12. оған Қазақстан Республикасы заңнамасымен жүктелген басқа да функцияларды жүзеге асырады.

23. Қазақстан Республикасының оңалту және банкроттық туралы заңнамалық актісінде белгіленген тәртіппен Балабақша банкрот деп танылған немесе оңалту рәсімі қолданылған және уақытша не банкроттықты немесе оңалтуды басқарушы тағайындалған жағдайларда, оны басқару бойынша барлық өкілеттіктер тиісінше уақытша не банкроттықты немесе оңалтуды басқарушыға өтеді.

24. Балабақшада мынадай алқалы басқару органдары құрылады:

1. Қамқоршылық кеңес.

Қамқоршылық кеңес Балабақша әкімшілігімен, ата-аналар комитетімен, жергілікті атқарушы органдармен, мүдделі мемлекеттік органдар мен және өзге де жеке және/немесе заңды тұлғалар мен өзара әрекет жасайды.

Қамқоршылық кеңес мүшелерінің өз өкілеттігін орындауы өтеусіз негізде жүзеге асырылады.

Қамқоршылық кеңестің өкілеттігі:

Балабақша білім алушылары мен тәрбиеленушілері құқықтарының сақталуына, сонымен қатар Балабақша шотына түсетін қайырымдылық көмектің жұмсалыуына қоғамдық бақылауды жүзеге асырады;

Балабақша жарғысына өзгерістер және/немесе толықтырулар енгізу туралы ұсыныстар әзірлейді;

Балабақшаны дамытудың басым бағыттары бойынша ұсынымдарды әзірлейді;

Қазақстандық азаматтардың отбасына жетім және ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балаларды орналастыру мәселелері жөнінде шараларды жетілдіру бойынша ұсыныстарды әзірлейді;

Қайырымдылық көмек түрінде Балабақшаға түскен қаржыны бөлуге қатысады және оның мақсатты жұмсалыуы туралы шешім қабылдайды;

Балабақша бюджетін қалыптастыру барысында ұсыныстарды әзірлейді;

Уәкілетті органға немесе білім саласындағы жергілікті атқарушы органына Қамқоршылық кеңестің коммуналдық мемлекеттік мекеменің жұмысында анықтаған кемшіліктерді жою туралы ұсыныстар енгізеді;

Балабақша директорының Балабақша қызметі туралы, оның ішінде білім беру қызметін ұсыну сапасы, қайырымдылық көмектің жұмсалыуы және қазақстандық азаматтардың отбасыларына жетім және ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балаларды орналастыру мәселесі жөнінде шараларды қабылдау туралы есебін тыңдайды;

Балабақша қызметімен, білім алушылар мен тәрбиеленушілерге жасалған жағдайлармен танысады, Балабақша психологын қатыстыра отырып, олармен әңгімелеседі.

Қамқоршылық кеңесті сайлау, құрамын бекіту, жұмысын ұйымдастыру, тоқтату Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы 27 шілдедегі №355 бұйрығымен бекітілген Білім беру ұйымдарында қамқоршылық кеңестің жұмысын ұйымдастыру және оны сайлау тәртібінің үлгілік қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

2) Педагогикалық кеңес.

Педагогикалық кеңес мынадай мәселелерді қарастырады:

оқу-тәрбие жұмыстарын жоспарлау және іске асыру;

оқу жұмыс жоспарларын бекіту;

білім беру қызметтерін ұсыну сапасы;

инклюзивті, арнайы білім беруді қамтамасыз ету үшін білім алушылардың үлгерімі және психологиялық-педагогикалық даму ерекшеліктері туралы алынған деректердің негізінде білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жеке ерекшеліктері ескеріліп, оқу-тәрбие және түзету-дамыту жұмыстарын ұйымдастыруға ұсынымдар әзірлеу;

Балабақшада педагогтердің оқу жүктемесін бөлу, оларды аттестаттауға дайындау, марапаттау және көтермелеу;

Балабақшаның үш тілде оқытуға ауысуы;

зияткерлік, ғылыми, спорттық жарыстарға, музыкалық-шығармашылық конкурстарға қатысушы білім алушылар мен тәрбиеленушілерге жеке жұмысты ұйымдастыру;

мектеп алды даярлық топтарына сабақ кестесін құрастыру;

білім алушыларды (тәрбиеленушілерді) қабылдау, ауыстыру және бітіріп шығару;

тәрбиеленушілердің эмоциялық-ерік және жеке дамуын зерделеу;

оқу мен тәрбиесінде тұрақты қиындықтарға шалдығатын балалардың ерекше білім алу қажеттіліктерін анықтау үшін оларды психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияға жолдау бойынша ұсынымдар беру;
кәсіби қызметке алғаш келген педагогке бір оқу жылы кезеңіне бекітілетін тәлімгерді анықтау.

Педагогикалық кеңесті сайлау, құрамын бекіту, қызметін ұйымдастыру Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 16 мамырдағы №272 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта, орта білім беру ұйымдарында педагогикалық кеңес қызметін ұйымдастырудың және оны сайлау тәртібінің үлгілік қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

3) Әдістемелік (оқу-әдістемелік, ғылыми-әдістемелік) кеңес.

Кеңес қызметінің негізгі бағыттары:

мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары талаптарын ескере отырып жұмыс оқу жоспарлары мен жұмыс оқу бағдарламаларын сараптауын ұйымдастыру;
құрылымдық бөлімшелердің әдістемелік кеңестердің жұмыс жоспарларын қарау және келісу;

жеке пәндер бойынша жұмыс оқу бағдарламаларын талқылау және қолдау;

білім беру ұйымдарда оқу үдерісін қамтамасыз ету үшін әдістемелік қамтамасыз ету мәселелерін қарау;

білім беру ұйымдарда әдістемелік қамтамасыз етуге байланысты нормативтік-құқықтық актілерді жетілдіру жөнінде ұсыныстар енгізу;

оқулықтарды, оқу-әдістемелік құралдарды, оның ішінде электрондық түрде және дидактикалық материалдар ұйымдастыру;

өндіріс пен ғылыми технологиялардың басым бағыттарын болжау негізінде білім беру мамандарының (кәсіптерінің) тізбесін жетілдіру жөнінде ұсыныстарды талқылау;

оқу-тәрбие үдерісін жетілдіруге және педагог қызметкерлеріне, білім беру ұйымдарына практикалық көмек көрсетуге бағытталған әдістемелік жұмыстардың әртүрлі нысандарын енгізу мәселелерін қарау;

жекелеген пәндер бойынша оқу жұмыс бағдарламаларын талқылау және бекіту;

әдістемелік бірлестіктер қызметінің жылдық жоспарларын келісу және бекіту;

білім алушылардың білімін бағалау үшін тест тапсырмаларын және басқа түрлерін әзірлеу және сараптамадан өткізу мәселелері;

білім алушылардың өздік жұмысын және оқытушының қолдауымен өткізілетін өздік жұмыстарды әдістемелік қамтамасыз ету;

оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмыстарды жетілдіру бойынша семинарлар, конференциялар, кеңестер ұйымдастыру және өткізу болып табылады.

Балабақшада әдістемелік кеңестің мүшелерін сайлау тәртібін қамтитын әдістемелік кеңес (оқу-әдістемелік, ғылыми-әдістемелік) қызметін ұйымдастыру Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің бұйрығымен бекітілген Әдістемелік (оқу-әдістемелік, ғылыми-әдістемелік) кеңес қызметі және оны сайлау тәртібінің үлгі ережесіне сәйкес жүзеге асырылады.

5-тарау. Балабақшаның мүлкі

25. Балабақшаның мүлкін, құны оның теңгерімінде көрсетілетін Балабақшаның активтері құрайды.
26. Балабақшаның мүлкі бөлінбейтін болып табылады және салымдар (жарғылық капиталдағы қатысу үлестері, пайлар) бойынша, оның ішінде Балабақша қызметкерлерінің арасында бөлуге болмайды.
27. Балабақшаның мүлкі:
  1. оған меншік иесі берген мүлктен;
  2. өз қызметінің нәтижесінде сатып алынған мүлктің (ақшалай табыстарды қоса алғанда);
  3. Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынбаған өзге де қаражат көздерінің есебінен қалыптастырылады.

28. Балабақшаның жүргізуінде тек оның жарғылық мақсаттарымен көзделген қызметін қамтамасыз ету үшін оған қажетті, не осы қызметтің өнімі болып табылатын мүлкі болуы мүмкін.
29. Жедел басқару құқығын алу және тоқтату, егер осы бапта өзгеше көзделмесе немесе аталған заттық құқықтың табиғатына қайшы келмесе, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде меншік құқығын және өзге де заттық құқықты алу мен тоқтату үшін көзделген талаптарда және тәртіппен жүзеге асырылады.
30. Жедел басқару мүлікті пайдаланудың жемістері, өнімі мен кірістері, сондай-ақ Балабақша шарттар немесе өзге де негіздер бойынша алған мүлік Қазақстан Республикасының заңнамасында меншік құқығын алу үшін белгіленген тәртіппен Балабақшаның шаруашылық жүргізуіне түседі.
31. Егер Қазақстан Республикасының заңнамасымен немесе меншік иесінің шешімімен өзгеше белгіленбесе, мүлікке жедел басқару құқығы, оған қатысты меншік иесі оны Балабақшаға бекіту туралы шешім қабылдаған, Балабақшада мүлікті өз теңгеріміне бекіткен сәтінде туындайды.
32. Балабақшаның негізгі құралдарға жататын мүлікті сатып алу-сату, айырбастау, сыйға тарту шарттары негізінде иеліктен айыруға құқығы жоқ.
33. Балабақшаның мүлкіне жедел басқару құқығы, Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 249-бабында көзделген тәртіппен және меншік құқығын тоқтату негіздері бойынша, сондай-ақ «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасы Заңның 144, 154, 162 - баптарында көзделген жағдайларда тоқтатылады.
34. Балабақша осы Жарғының 31 - тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, негізгі құралдарға жататын, өзіне бекітіліп берілген мүлікті иеліктен шығаруға немесе оған өзгеше тәсілмен билік етуге, дебиторлық берешекті мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның жазбаша келісімімен ғана беруге және есептен шығаруға құқылы.
35. Балабақша оған жедел басқару құқығында бекітілген негізгі құралдарға жатпайтын жылжымалы мүлікке дербес билік етеді.

6-тарау. Балабақшаның қызметін қаржыландыру

36. Балабақшаның қызметі өз табысы және Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасында айқындалған тәртіппен алынған бюджет қаражаты есебінен даму жоспарына сәйкес қаржыландырылады.
Балабақша жан басына шаққандағы қаржыландыру нормативін есептеуде біріңғай тәсілдемені айқындау және білім беру ұйымының жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру көлемі мен мемлекеттік білім беру тапсырысының көлемін жоспарлауды қолдану үшін Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы 27 қарашадағы №597 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің, сондай-ақ кредиттік оқыту технологиясын есепке алғандағы жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру әдістемесін басшылыққа алады.
37. Балабақша өзі өндірген өнімді дербес өткізеді.
38. Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынған, Балабақша жарғысында көзделмеген, қызметті жүзеге асырудан осы Балабақша алған табыстар, сондай-ақ бюджеттен қаржыландыру есебінен құралған, сатылатын тауарлардың (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің) белгіленген бағаларын көтеру нәтижесінде алынған табыстар Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалатын тәртіппен бюджетке алып қоюға жатады. Мүлікті бухгалтерлік есеп қағидалары бойынша тиісті түрде көрсетпей пайдалану фактілері анықталған жағдайда, ол да алып қоюға жатады.

7-тарау. Балабақшаның жарғылық капиталы

39. Балабақшаның жарғылық капиталы меншік иесінен жарғылық қызметті жүзеге асыру үшін басқаруға алынған мүліктен қалыптасады.

8-тарау. Балабақшаның есепке алуы мен есептілігі

40. Балабақшаның бухгалтерлік есебін жүргізу және қаржылық есептілігін жасау Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасына және қаржылық есептіліктің уәкілетті органның келісімі бойынша қаржылық есептіліктің ұлттық стандарттарына сәйкес Балабақшаның басшысы бекітетін есеп саясатына сәйкес жүзеге асырылады.
41. Балабақшаның жылдық қаржылық есеп беруі бухгалтерлік теңгерімді, табыстар мен шығындар туралы есепті, ақша қозғалысы туралы есепті, өз капиталындағы өзгерістер туралы есепті, түсіндірме жазбаны қамтиды.

9-тарау. Балабақшаның жауапкершілігі

42. Балабақша өз міндеттемелері бойынша өзінің билігіндегі ақшаға жауап береді. Осы заңды тұлғаның тарату жағдайларын қоспағанда, балабақшаның қалған мүлкінен алып қоюға жол берілмейді.
43. Балабақша мемлекеттің міндеттемелері бойынша жауап бермейді. Балабақшаның ақшасы жеткіліксіз болған кезде, оның міндеттемелері бойынша Қазақстан Республикасы немесе әкімшілік-аумақтық бөлініс тиісті бюджет қаражатымен субсидиарлық жауаптылықта болады.

10-тарау. Балабақшаның қызметкерлеріне еңбекақы төлеу

44. Балабақшаның еңбекақы төлеу қорының мөлшерін жыл сайын уәкілетті орган немесе жергілікті атқарушы орган белгілейді.
45. Балабақша жұмыскерлерінің еңбекке ақы төлеу жүйесін «Азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйымдардың қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындардың қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 1193 қаулысымен белгілейді.

11-тарау. Еңбек ұжымымен өзара қатынас

46. Балабақшаның әкімшілігі мен еңбек ұжымы арасындағы өзара қатынас Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне және ұжымдық шартқа сәйкес айқындалады.
47. Балабақшаның жұмыс тәртібі ішкі еңбек тәртібі қағидасына сәйкес белгіленеді және Қазақстан Республикасы еңбек заңнамасының нормаларына қайшы келмеуі тиіс.

12 - тарау. Кәсіпорынды қайта ұйымдастыру және тарату

48. Балабақшаны қайта ұйымдастыру және тарату Маңғыстау облысы әкімдігінің қаулысы негізінде жүргізіледі.
49. Кредит берушілердің талаптарын қанағаттандырғаннан кейін қалған таратылған Балабақшаның мүлкін мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті орган қайта бөледі.
50. Кредит берушілердің талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған таратылған Балабақшаның ақшасы, Балабақшаның мүлкін сату нәтижесінде алынған қаражатты қоса алғанда, тиісті бюджеттің табысына есептеледі.

13-тарау. Жарғыға өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

51. Балабақшаның Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар Маңғыстау облысы әкімдігінің бұйрығымен енгізіледі.